

Čy-li spěwał,
Pílne džěłal,
Strowja cze
Čswojbnj statol,
A twój šwjatol
Eradny je.

Ča staw spróznj
Napoj móznj
Lubosć ma;
Bóh pať šwěrnj
Pšes spať měrnj
Čzeršwosć da.

Nječ ty spěwałš,
Čswěrnje džěłalš
Wšědne dnj;
Džěń pať šwjatj,
Dušči dath,
Wotpocźń ty.

Č njebjěš mana
Nječ čzi křmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kíž Bóh poda,
Wotšew cze!

F.

Šerhike njeđželske łopjena.

Wudawa šo kóždu šobotu w Čsmolerjež knižicziščeženi w Budyšcinje a je tam ja šchwórtlětnu pšchedplatu 40 np. dostacž.

Njeđžela Sexagesima.

Joel 2, 12.

Wobrocźće šo ke mni i zylej wutrobu.

Čo bjes sprawnje a wěrneje pokuty žana nadžija wodawanja njeje, to wuczi naš šwjate pišmo wšchudže. Šo tajkim je trjeba, šo kšesćizijanska dušča, kotraž čze wodawanja šwojich hrěchow wěšta bjež, derje srosymi, kajta je wěrna pokuta, a šo je wona ju šwucžena. Wěrna pokuta pať šo njemóže i čłowškich myšlow, ale jeniczy i Božeho šłowa póšnacž. Šo tym je wona pšcheměnenje hrěščneje wutroby pšes Božu hnadu, Božeho Duča a Bože šłowo a wobšteji we wutrobnej šrudobje wo tón je šakonja póšnaty hrěch a w trošchtym dowěrjenju na šašlužbu Křystušowu jako na Šbóžnika zyleho šwěta, i čzehož pščińdže wěrne štejenje ja nowym, šwjatym a bohobošajnym žiwjenjom. Hrěch je wotwobrocženje wot Boga, pokuta pšchwobrocžuje k njemu. Kaž pucžowat, kiž šo wot praweho pucža šabludži, hdyž to pytnje, wucž šašo pyta, tak ma šo i pokutnym. W pokucze šo šašlepjeny rošom roššwěcžuje, šo čłowjek, kiž bě přjedy wot čzerta a wot šwěta wobkušlowany, do šo dže a šašo k šebi pščińdže kaž šhubjeny šyn. Tež wola šo pšcheměni, šo čłowjek, kiž je přjedy šwoje wješele w hrěchu namakał, nětko jón i wutrobu hidži, na njón se šylšami špomni a šo šrudži a tyšchi. Přjedy bě jemu kšizžowany Křystuš wšcho jene, w pokucze pať budže Křystuš jeho najkřašnišče šłoto, jeho wutroby šchaz, trošcht a šbože; přjedy bě jemu šwjate žiwjenje hšuposć a ludanštwo, nětko je jemu wšchědne

žiwjenje. Móžesč tajke žiwjenje je šchčěpjenym šchtomom pšchirunacž, kiž je i pola do šahrody pšchěšadženy, šwobřešajny a i dobrým prutom wuhotowany. Wostanje drje šchtom tón šamy, kiž bě přjedy, tola je pšcheměnenje wulke, tak derje šnutšlowne kaž šwontowne, a wón pščinjeke nětko hinasche plody hacž přjedy. Tak je pokutny hrěšchni i hnadnej Božej ruku i čzertoweho kraleštwu do hnadneho kraleštra Ješom Křystu, i hrěcha do prawdošče, je šmjercze do žiwjenja pšchěšadženy. Wón je pšes póšnacze hrěchow je šakonja morjeny a pšes wěru i Křystušom wožiwjeny, tak šo móže wón prajicž: Ja šym žiwy, niz pať ja, ale Křystuš je žiwy we mni. Č teho hižo šo wujakni, šo tajke pšcheměnenje šo nještanje w šłowach a je šwontownym šdacžom, ale we wutrobje. Wutroba je žórlo, kotrež je i hrěchom womasane. Duž dyrbi šo tež čzišćenje tam šapocžecž. Wutroba je pšchwobrocžena. Duž dyrbi wona wobrocžena bjež. Wona je šacžmita. Duž dyrbi šo roššwětliež. Wona je štwjerdnjena. Duž dyrbi womeštniež. Čzertowa helšta móž je šo do najuutrnijeje dušche šacžiščezala. Duž dyrbi tež njebjěška móž a Křystušowy duch tam došahacž. (Jerem. 4, 14; Joel 2, 14; Ješ. 29, 13. 14; Pš. 51, 19.) Dale njeje pšchewidžecž, šo tón šnjes zylu wutrobu žada. Wobrocźće šo ke mni i zylej wutrobu, praji wón. Č temu šlišča, šo je pokuta mješ ludami, šo i njej křutnje a wutrobnje měnišch, dale, šo wopomnjenje hrěchow niz jeno w šachodnych myšlach nje-wobšteji, a šo jeno wóčžo nješložišch na Křystu, kšizžowaneho, w duchu pať na mamon a šwět; napošledku, šo nje-wobšhowašch šebi žadny hrěch, ale šo šo tež lubowanym

a swuczenym hrěcham wotrjefnješch a so so s nimi njeroszohnuješch kaž s dobrnymi pscheczelemi s tym žadanjom, je bórny sašo widžecž, ale kaž s najhóršchimi nje-pscheczelemi. Wěrna pokuta je wobnowjenje křczenškeho šluba, w kotrymž šny so czertej a wšchěm jeho skutkam wotrjefli a pschibluschnošć na so wšali, šwoje žive dny Bohu šlužicž w šwjatosći a prawdosći, kotraž so jemu spodoba. A temu pomhaj nam, luby Anježe a Božo.

Ja k tebi du! Mje, Božo, horje wšmi,
 Kiž ty mje stworik šy.
 „Ssem ke mni pój, so wotrjefli šwětewi!“
 To jene žadašch ty:
 Ja wutrobu cži k darej noschu,
 Czini, so je czista, to cže prošču.
 Ja k tebi du.

Samjeń.

Bóh je luboscž.

Mjech Bohu klicža hłobny,
 Kiž žórli wutroba;
 Wšah wón, kiž šwěty nošny,
 Naš šchzedrje jastara!
 Drje dawa šwětkam mrěwacž,
 Šso šlónzam wužehlicž;
 Šim s nowa da pak kčěwacž,
 Še nočze jahubicž.

Hdnyž wichor šněhi šnje
 A mjeršnyč pocžina,
 Bóh semju nahu kryje,
 Šchat běly wobleka;
 Šod mjehkim krywom rjenje,
 Kaž w klinje macžetki,
 Šwja cžiche wotpoczńjenje
 Wšchě šwětki, trawicžki.

A je saš pschischla meja,
 Dha w mlódněj krasnosći
 A nam s jašnym wóczkom džeja
 Wšchě trawki, róžicžki;
 A wšcho s nich tón hłob šlyšchi,
 Kiž klicžki k wutrobje:
 Šchto horjo tebe tyšchi?
 Bóh Wjerschny luboscž je!

K. A. Fiedler.

Wo luboscži k Bohu.

Lubuješch Boha? Ja chzu cže pruhowacž: mašch ty tež nashilenje k modlenju? Luboscž wotewri lubemu wutrobu a docžaka dobre wot njeho. Šak wješele njeńdže džěcžo se staršchimaj, nje-wjesta s narowženju, pschecžel s pschecželom! To cžini luboscž. Lubuješch ty Boha, dha směješch tež štrosčtnu nadžiju k Bohu, budžješch šwoju wutrobu psched Bohom wužypacž a w kóždej nušy s džěcžazym duchom k njemu so wolacž: „Abba, luby wótcže!“

Chže so tebi cžěpicž? Luboscž je špokojna s luby a šnješy s nim prózu, staroscž, nušu, kšchiz a cžěpjenje, haj šamu šmjercž. Šchto nje-pschecžěpni macž džěcža dla! Šak něotra šacžini pschi porodže teho šameho woczki na wěcžne! Šak wjele nozow macž nješpi, dokelž so ja džěcžatko stara! Lubuješch Boha, dha budžješch jeho dla wšchitko rad pschecžěpnič, šhudobu, hanjenje, šazpicže, cžwilowanje, haj šamu šmjercž a budžješch s Pawołom prajicž: We wšchitkim tym pschewinjemny my bóle, psches teho šameho, kiž je naš lubowal. — (Romsf. 8, 37.) — Šny ty nětk hotowy k šmjercži? Šchtóž šwět lubuje, ma myšle k šwětej a chže w nim wostacž. Šchtóž Boha lubuje, ma myšle k njemu a chže pola njeho bycž. Čzim dlěje šy živy, čzim dlěje hrěšchijch. Šak móžješch prajicž, so Boha lubuješch, hdnyž mašch pokšilenje k hrěšchenju? Boža a hrěcha luboscž so nješnješetej. Teho dla, šchtóž Boha

lubuje, tón je hotowy k wumrjecžu, tola pak po Božej woli. Luboscž šama so šabudže a podčžifnje šwoju wolu pod wolu lubeho. Špodoba-li so Bohu, so dyrbyu dlěje živy bycž, dha stań so jeho wola. To rěta tež lubowacž. Tajki rjad cžini Šesuf, tajki rjad dyrbišch ty džeržecž. A přenjemu je modljenje: Wšchindž k nam tvoje kraleštwó; potom pschistajene: Tvoja wola so stań. Ša chzu šwět tak wužiwacž, so ja nim kšodžu do teho šboža, kotremuž wón mje wola. Młoja dušcha žada wutrobne, pola Boha bycž, kotryž wšchitkemu hubještwu kónz cžini. Šacžnosć je wulka, ty študžen žiwjenja, napowaj mje! Šdy ja tam pschindu, hdžěž budu Bože woblicžo widžecž?

Šak dolho! Ač knježe, šak dolho!

Pucžowanje po Božim pišnje

abo

tajke myšle nadenžecž, Bože šłowo cžitajo.

Šodawa šwěrnny cžitaj „Šomhaj Bóh-a“.

1. knihi Móššafowe, 49. staw.

(Šofracžowanje.)

8. Šuda, ty šy, na kotrehož budže hacž dotal šahacžene a šmu-cžene žohnowanje so wuliwacž, tebe budža tvoji bratsja kšwalicž, kaž tež hižo tvoje mjeno Šuda = kšwaleny a šlawjeny wošnamjeni, a tebe budža wušnacž sa šwojeho wjetča. Tvoja ruka budže na šchiji twojich nje-pschecželow. Šdnž šy jich dohčžěšch pobil, nje-budžješch šastacž sa nimi honicž, doniž nješy jich wutupil. Psched tobu, psched tak móžnym rjekom budža so twojeho wótza džěcži, wšchě druge šplahi, pororjecž a tebi jako šwojemu kralej haldowacž.

9. Šuda je w šawisnach šwojeho šplaha s woprědka mlódn law, kotryž drje hišchže njeje k dospołnej mozy došrawil, ale kotryž je tola hižo cžasto potašal, so je rjekowški cžłowjek. A tak je hižo šjewil, šchto pschichodnje s njeho budže. A hlej, tu šteji psched wěšchžěškimaj woczomaj, jako by tu hižo byl, cžadž, hdnyž šy došrawil. Ty šy wyšoko pschischol, mój šyno, psches wulke došwanja. Ty šy nětko šary, doroscženy law, kotryž je šwojim rubještwom, kotrež je w dole narubil, postupuje horje k lěžnym horam, hdžěž je s domišnu. Ša widžu, šak so tu hotuje, so by šwoje rubještwó špóžerał. Wón je so poklatnył a je so lehnyl jako law a jako lawiza, hišchže šurowišcha w šwojim hněwje. Šchto chže jeho šbudžicž? a šchto budže šebi šwažicž, so jemu bližicž, so by jeho wubudžil s hordeho měra a s kšowanški, hdžěž njemóžješch so jemu bližicž, hdžěž je so do šwojeje jamy lehnyl?

Šuda je hižo w puščinje s nawjedowarjom byl, a je wjed-ništwó dolho šahowal, hdnyž Šraelszy hišchže krala njemějachu.

W kóždym wěšchženju mašch rošdžělicž tři hłowne wězy: 1. na cžo je wěšchženje w pschitomnosći šaložene abo s cžeho wu-kšadža; 2. šajki je jeho wobras w pschichodže; 3. jeho šymbolištu wažnosć sa dalsche štawanje w šawisnach našcheho šboža. A šak tež tu: Šrael šteji na štejšchžču dotalnego wěšchženja, a w šajkim šwětle hlada wón s profecžiškim roššwětlenjom na šwojich šynow, šajzy šu hacž dotal byli; to je wěšchženje po křutym podložku, kotrež je šaložene we wašchnju jeho šynow. Šchto by bylo jašni-šch, šhiba so je so Šuda hižo potašal jako law a Šosef jako plódnny šchtom; a so šu Šuben, Šimeon a Šewi žyle po žiwjenju wošnamjenjeni? Ale w jeho wašchnju wuškada tež, šak budža so šplahi rošwivacž w šanaanškim kraju, ša cžadž šudnikow hacž škóncžuje do Dawitoweho cžadža. Tehdy njeje Šuben wjazy přeni narodženy, ale tola derje šastarany a přeni šastarany, žyle po jeho nješčěpniwym wašchnju. Šimeonowy a Šewiowy šplah šaj po-cžaloj so rošpřichicž mješ druhimi narodami; Šudowy šplah po-šběhuje so džěń a bóle k kralowškej doštojnošcži.

Hižo tehdy, hdnyž je Šuda s šajkej šmužitoscžju k Šosefej pschi-šupil a je rěčal, hdnyž bratsja ani šłowěška prajicž njewjedžachu, s móžnymi šłowami (44, 16), je rjekowštu kšroblosć, kotraž w nim drěmašche, wotkrył a je bratram dohčže pschiwobrocžil, hdnyž so Šosef šurowje na nich šaměri; šak šě tež wón byl, kotryž šě so ja Šenjamina šarukowal, a kotryž šě šak nana pschewinyl, so wón šwoli, so jeho lubušch šobu do Čgyptowškeje džěšche (43, 3 šl.).

Nětkole wuškada Šakub pschichod a powołanje Šudoweho šplaha w šawisnach pod šnamjenjom lawa; a pschichod je nadosć dopotafal, šak pschichodny je šajki wobras byl. Šuda je mlódn law na pušču psches puščinu, hdžěž cžehnje jako přeni psched wšchěmi šplahami, a ša cžadž šudnikow, hdžěž je byl přeni wojo-

wać we wojnach pschecziwo Kananejskim. Suda je wuroscżeny, dospolny law, i Dawitom stajnje na wojny hotowy a Israelske njesy najdale scherjazym. Suda je rosnjemdrjena lawiza, kotraž swoje mlode schtituje sa czasy Makkabejskich, hdzež wošebje stawy i Sudoweho splaha wótzowstu wěru sakituja, hdnyž je so jim pohanske waschnje nanusowalo.

10. Wot Sudy njebudže szepat, knježeriske snamjo, wsaty, ani mištr — knježeriski kij — mješ jeho nohomaj. Suda wobthowa knježstwo, doniž njepsiindže „schiloh“, kotryž pschinježe mēr a pokoj. A k temu budža ludy so šhromadžecž, so so dotalne Sudowe knježstwo dospolni na knježstwo nade wschitkimi narodami na semi; a tuczi njebudža so jemu spjeczowacz, ale budža i wjekelej myšlu, i radošću a i wyštanjom so jemu poddacž.

Hebrejske słowo „schiloh“ wosnamjeni i přenja ryczerja, kotryž jako wuczi. A tak je Luther mēnił, so nascha schtucžta tole mēni: „Radzerjo, kotřiž lud wucza a wodža, maja swojich wuczomzow šedžo pschi swojich nobach; w tutym kralestwje njebudže nihdy nusa, ale tajkich ryczerjom a wodzerjom nadošć. Chzesch Lutherowy pscheložt wobthowacz, dha je „ryczer“ pišat, kotryž šedžo knježerjej pod nohomaj jeho rostajny napikuje.

(Potracžowanje.)

Pohlad k njebju.

Wěsch mi te mōdre wyškofscže
Hdžež morja hwědow šhadžeja
A do cžmy naschej' sachodnosče
Se šwětlým wōczkom sablyšecža?
Eso pschešadž k nim se semslej' cžmy
A czakaj šwětkla ščerpliwj.

Wěsch kōnz mi tamnej' wyškofscže
A licžbu šwětow na njebju,
Kiz nam do naschej' zusbnošcže
Kaž rjeišche domy šiwaju?
Eso pschešadž k nim a spokoj so,
Tōn kōnz ma nasche podružstwo.

Wěsch mi te jašne wyškofscže
Sad' njewjedrow a mrōczenja,
Kiz k nam do placžnej' krajownosče
Kaž cžichi zoar šhladuja?
Eso pschešadž k nim, šchtōž šdychuje:
Tam placž a šlōržba womjelnje.

D lubšche, rjeišche wyškofscže,
Wy šyla šwětow krašnišche,
Wy domy naschej' nješmjertnosče
A šbōžne šydlu njebiešte:
K wam cžehuje mje, k wam posbēha
Eso i loškim šchidlom myšlicžta!

H. Z.

Wjele džeczi, wjele žohnowanja.

Ty prajich: Ach, cžeho dla je mi Bōh tak wjele džeczi dal! Sa šym njesbožowny cžlowjek, tak dyrbiu je šeziwicž? Wjele wokoło blida, a malo na blidže. Džeržich to sa njesbože, šchtōž Bože pišmo šbože mjenuje? Džeczi šu dar Boži; dawa pak Bōh, kiz je lubošć, njesbože?

Davit praji w 128. Ps. 3. a 4. schtucžzy: Tvoja žena budže jako plōdny winowy pjeit wokoło twojeje šhēze; tvoje džeczi budža jako wolijowe halošy wokoło twojeho blida. Šlaj, tak budže žohnowany tōn muž, kiz so teho knjeja boji. Šchto cžinišch ty i Božeho žohnowanja? Kaž ludžo w tym kraju, hdžež wolijowzy rostu, i mlōdnyimi haložkami blido wobtykuj, so bychu w šhlōdku a pod šelenym jēdli: tak je tež krašnje, hdnyž pobožne džeczi wokoło blida šedža abo steja a so modla.

Njeje wobžarowacz, so tvoje džeczi tak malo lubujesch? Pošluchaj, šchto Luther praji, hdnyž ty so praschesch: Kač chzu so je žonu a džeczi se žiwicž? Njewěra je, praji wōn, a šhablanje na Božej mišosci a wěrnosci. Woni so dowěra, tak dołho hačž wjedža, so Bōha njepotrjebaja a bohatstwa došć maja. Woni chzedža dobrego wěšći byčž, hdže budža jěšč a picž a so woble-

facž. Šaj, woni nochzedža nicžo wo tym šlyšecž (1 Mōš. 3, 19.): We pocže swojeho woblicža dyrbišch ty šwōj šhlēb jěšč. Šschesczi-janszy mandželšy dyrbja Bohu swoju staroscž porucžicž, kač chze jich i džeczi se žiwicž. — Tvoje džeczi jēdža i tobu, ale ty jěsch tež i nini, hdnyž wone se swojimi malymi rucžkami něschto šabluža a Bōh to male žohnuje; hdnyž wone tvoje wokoło radostne a wutrobu wjekele cžinja. Kač husto njepoloži tebi Bōh tōn knjes psches twojeju rukow džēlo, psches wschelate šendženja žohnowanje do piuzy a kuchenje maleho džecžatka dla, psches kotrehož ert je šebi mōž a šhwalbu pschihotowal. Wostaj swoje wulke staranje, chzeschli mudry byčž, a šwucž swoje džecžo k dželawosczi a pobožosczi. Mōže so modlicž a dželacz, dha Bože žohnowanje njewuwoštanje. Wěš mi, so wjele staršich kōnz wōsmje, dokelž žanych džeczi ni-maja, a šu we wschelafich pschecžinjenjach a žadosčach živi, dokelž žaneho herbu nimaja, a so Bōh jich wjele šdžerži, dokelž maja džeczi, kotrež k džēlu a k modlitwje wabja a nucža. Pschi wjele džecžoch je tež husto jašo wjele poklecža. Chzesch pschi wjele džecžoch wjele žohnowanja mēčž, dha cžin to swoje pōdla, so bychu pobožne, šbožowne a šbōžne byle. Bōh cži pomhaj!

Stawisny rekruty i lēta 1813.

(So franzowskim piša — 6 —)

(Potracžowanje.)

„Tuto wēžne morjenje a rubjenje mje mjerša“, cžeta Marhata potracžowasche. „Šizo staj šebi naschej wujej šaschor a šakub w Šchpaniskej sa šhēzora swoje kosče rošbicž daloj — a nētko šhēzor lēto wob lēto nowych ludži wot naš žada — njeje hišcže špokojny, so je šti šta tyšaz w škufkej šahrjebal. . . . Šb, budže so hižo potajacz, šchtō . . .“

„Bože dla, cžeta, mjelcžcže!“ šawoach, i wofnom wuhladajzy. Hdnyž waš nēchtō šlyšchi, šmy wschitzy šhubjeni.“

„Nēcžu tola, so bychu mje šlyšcheli“, wona i nowa šawoala. Tvojeho Napoleonka so dawno njeboju! Tōn wōsmje šwōj kōnz, kač so tajkemu mōdarjej šlyšcha. W naschej wšy šhubja schyri mlode žony swojich mužow a džefacžo wbošy hōlzy dyrbja wschitko wopušcžicž, nana a macžer; njeje to žalostne? Hdže wostanje prawda?“

A jako chzych jej wotmolwicž, wona dale praji:

„Šlaj, šosefo, tutōn cžlowjek nima wutroby! . . . Wōsmje hubjeny kōnz! . . . Šizo w tutej šymje je so jemu Bōh šjewił. Bōh widžesche, so so ludžo bōle tuteho krališta bojachu, hačž jeho, a teho dla je wōn tutu šymu pōšlal, naschu wulku armeju šnicžicž. A wschitkim, kiz nētko hišcže wuczahnu, hrosy tōn šamy wušud. Bōh je teho šyty. — Ty pak nješmēšch šobu cžahnyčž“, džesche njemdra žena, „ja to nochžu! Š nascheje wšy chzedža šan šraft, Louis Beme a drušy šhrobli pacholjo do lēšow a psches hory do wukraja cžeknyčž. Ty dyrbišch i nini. Ša a šhattržinka k tebi do Šchwizy pschindžemoj.“

Škōncžnjewotmjelcža cžeta Marhata šama wot so. Ššchi-hotowasche wobjed. Kiz wschēdny, ale hišcže lēpschi hačž šandženu nježelu. Mērnje naju napominasche:

„Šestaj, džesczi, a njebojtaj so, to wschitko nimo pōndže“.

Trochu mērnišchi hačž bēch pschichol, so popōdnju wokoło šchtyryoch do Šwalzburga wrōcžich. Tam šlyšchach mēšcžanskeho šeržantu Šermantiera wōšjewicž, so šmēje so 13. a 15. tuteho mēšaza wuložowanje rekrutow.

Na tutym dnju pišachmy wōšmeho, mējachmy potajkim jenož hišcže tydžeit šhwile. To mje jara rošrudži. Šyle pohlyšcheny pschindžech domoj a prajach knjesej Gouldenej:

„Pschichodny šchtwōrtk je wuložowanje rekrutow“.

„Ah“, wōn džesche. „Nochzedža cžab škomdžicž, wēž šhwata.“

Moje štyški na tutym a na šlēdowazyh dnjach mōže šebi šōždy mješ wami pschedstajicž. Njemējach žaneho mēra wjazy. Ššchezo šebi myšlach, so šym na cžekanzu, w zusbje; so po lēšach bēham a gendarmojo ša mnu „Džeržcže jeho! Džeržcže jeho!“ wołaja. Šotom jašo myšlach na šhattržinku, na cžetu Marhatu a knjesa Gouldena, kač wo mnje plakaja a so staraja. Druhdy jašo so mi šdasche, so i druhimi wojakami do wojny cžahnu Ššlyšchach kanony hrinacz a kulki hwišdacž — i šrōtka, najšchpatnišcho so mi džesche.

„Šmēruj so, šosefo, šmēruj so!“ džesche pospochi knjes Goulden. „Njemartruj so tola tak! Špomit tola na to, so ma

mjes dzeńcami rekrutami lédma jedyn telko wuręczow a samolwjenjow kaž ty. Lekarjo fu głepi, hdyž tebe wosmu. Nimo teho chzu hiščeje i knjesom mješczanſkim komandantom rěczecz. Spokojo ſo!"

Alle ſame jeho pſcheczelnje ſłowa njeſamóžachu mje jměrować. Zly tydžen bėch takle w ſmjertnych ſtrachach žywy. Nje-móžach ani jěšč ani ſpacž. Duž tak wotebjerach a wobłėdnych, ſo mi druſy hólzy mój hubjeny napohlad ſawidžachu. Brajachu mjes ſobu: „Tón ma wuhlady! Kajke ſbože tón tola ma!"

VI.

Na dnju 15teho wulkeho róžka 1813 rano byſchće dyrbjeli naſchu radnižu widžecz. Dženka drje ſo tež kóždemu njeſpodoſta, pſchi wuloſowanju rekrutow pſchėhracž a tak nuſowany bycz, ſtarſheju, pſcheczelow, narodnu wjeſ, dom a dwór wopuſchćicz a, Wóh wě hđže, to: „Zena... dwě! Zena... dwě! Stej!... Woczi i prawizy... Woczi i lėwizy... runje won!... Pſchimńće tjeľbu!" atd. atd. wufnecž. Haj, to drje ſo czi tež njeľubi, ale dženka ſo tola wróćijch! S wěſtoježu móžeſch ſebi rjez: „Po ſydom lėtach ſwoju ſtaru wjeſ, ſwojeju ſtarſheju, ſnano tež ſwoju njeuwjeſtu ſaſy wuhladaſch". To ſroſumneho cžłowjeľa troſchtuje. Alle w mojim cžaſu tehdy bėſche to hinaf. Schtóž pſchi wuloſowanju pſchėhra, pſchėhra wſchitko. Wot ſta rekrutow njeſchidžje huſto žadny jenički domoj.

Na wonym dnju dyrbjachu najprjedy hólzy ſe wſow a potom my mješczanſzy loſowacž.

Bėch hižo jahe na nohomaj, a ſa dželanſkim blidom ſedžo ſapoczach wſchitkich ludži, kiž nimo džechu, wobkėdžbowacž. Pacholjo w ſwojich bluſach, wboſy ſtarzy w kuſchich kabatach, wobžarujomne maczerje we wolmjanych jakach a ſuknjach — wſchitzy džechu nimo i pokhilenym khibjetom, i roſhorjenym, blėdym woblicžom a kiž abo pſchedeſchćznik pod pažu. Knjes podprefekt ſe Saarburga ſe ſwojim ſe ſlėborom wuſchitym khornarjom a jeho piſar, kiž bėſchtaj džen priedy do hoſćenja i czerwjenemu wolej pſchidſchloj tež pſches wofno hladaſchtaj.

Wokoło woſmich ſydney ſo knjes Goulden i dželu, hdyž bėſche najprjedy poſnėdal. Mi ſo njechaſche dželacž. Hladach dale pſches wofno. Widžach knjeſa mješczanoſtu Parmentiera a jeho pomožnika po knjeſa podprefekta do hoſćenja hič.

Loſowanje ſapoczja ſo wokoło dżewjećich; bórſy po tym ſlyſchach taratamu herza Rhorle a huſle wulkeho Handrija po dróſy. Piſkaſchtaj ſchwedſke pſchepolo. Se ſynkami tuteho ſpėwa ſu tyſazy wbohich khadlicžkow ſwoju domiſnu na ženjejaſowidženje wopuſchćzili. Wuloſowani rejuwachu, pſchimachu ſo ſa ruku, wolachu, ſo wofna ſchćzercžachu, teptachu i pódkowami na ſemju a ſejmowachu ſwoje klobuki: chzychu ſo wjeľeli idacž, mjes tym ſo mējachu ſmjercž we wutrobach — to dže je tak waſchnje. A wulki Handrij, ſuchi, dolhi a žolty, kaž ſpadnjene liſće, runaſche ſo ſe ſwojimi toľtymi, nadutyimi pſcheczėlemi taſtim ludžom, kiž někoſo i romu pſchewodžeja a wo pódlanſkich wėzach rěčja.

Hudžba a wolanje mje jara ſrudžachu.

Runje bėch ſo pſchewoblekał a ſebi klobuk ſtajił, jako nadobo cžeta Marhata a Rhatržinka ſaſtupišchtej.

„Dobre ranje, knjes Gouldeno!" wonej džeſchtej. „Pſchińdžemoj dla wuſbėhanja."

Hnydom widžach, ſo bėſche Rhatržinka jara plakała, jejnej wóćzžy bėſchtej zyle czerwjenej, wobjimach ju hnydom, mjes tym ſo jejna macžer njeńerna po iſtwje khorđeſche.

Knjes Goulden ſo ju wopraſcha:

„Njeje dha hiſchće ſa młodženzow na cžaſu, do mėſta hič?"

„Haj, knjes Gouldeno", wotmolwi Rhatržinka i cženkim hloſom. „Naſchi ſu hižo hotowi."

„Derje... Derje... Mł, Joſeſo" — wón džeſche — je na cžaſu, ſo džeſch. Nječziń pak ſebi žanych ſtaroſćow... Njeboj ſo. Hladajće, loſowanje je tu něſchto pódlanſke. Loſuje ſo jenož ludži dla. Hižo ſa dolhi cžaſ ničto wjazy njedobywa, a hdyž dobywa, jeho dwě abo tři lėta poſdžijcho woſmu. Cžikła ſu wſchitke ſchpatne! Hdyž je loſowanje nimo, chžemoj hladač, ſchto ſo cžinič hodži. Pſchi loſowanju dženka kóždny pſchėhraje."

„To je wſchitko wſcho jene", naſpomni cžeta Marhata. „Joſeſ dobudže."

„Haj... haj..." ſnapſchecžiwu knjes Goulden, ſo ſmėjo. „To dyrbi ſo radžicž."

Potom woteſdžech i Rhatržinku a i cžetu. Wodachmy ſo na wulke torhoſchće, kiž ſo i ludom njerwjeſche. We wſchitkich pſchėdawańjach cžišćezachu ſo wuſbėhnjeni wokoło blidow, ſebi banty kupujo. Widžachmy jich plakač a kaž bludnych i zylej ſchiju rejicž. W forczmach ſo druſy plakaſzy wobjimachu, ale ſpėwachu tola poſpochi. S wokoliny bėchu dwě abo tři hudžby pſchidſchle, kiž ſwoje hloſy ſe žalofnej wuſchi roſtorhazej haru do ſo mješchachu.

Rhatržinka bėſche mje ſa ruku wſala. Cžeta džeſche ſa namaj. Hižo naſdala widžach napſchecžiwu ſtražernje wokołonoſchjerja Pinazla, kiž bėſche ſwoje tworj na male blido wupožil. Wliſto pſchi nim ſtejeſche dolha žerdž, zyle i bantami napoſchana, kotrež wón rekrutam pſchėdawaſche.

Rhwatach, ſo bych nimo njeſo pſchidſchol. Wón pak mi pſchidſchlo:

„Hej, khormlako, cžafaj tola... cžafaj! Pſchińdž ke mni... ſym ſa tebe rjany bant ſchowal. Triebaſch najrjeńſchi, tón tych, kiž dobudža!"

Pſchi tym ſejmowaſche nad ſwojej głowu dolhi cžorny bant. Sa pak zyle ſblėdnych. Hdyž po ſkhorđe horje do radniży džechmy, pſchińdže runje nowy wuſbėhnjeny rekruta dele. To bėſche Klipfel, kowar ſe wſy La Porte de France. Tón bėſche cžikła 8 wucžahnył a wolaſche nětko hižo naſdala:

„Sow i twojim cžornym bantom, Pinazlo, i twojim cžornym bantom!... Sow i nim!... Njech placzi, ſchtož chže!"

„Zeho woblicžo bėſche pokhmurjene, zyle ſchere, njebėſche wjazy ſnacž, ale wón ſo ſmėjeſche. Zeho bratr plakaſzy ſa nim bėžeſche a wolaſche:"

„Nė, ſaľubje, ně, njeſmi tón cžorny bant!"

Pinazle pak ſpinaſche hižo ſeklu ke klobukej kowarja, mjes tym ſo tón prajeſche:

„To nětko triebamy, ſym wſchitzy tak derje kaž mormi, a dyrbimy jedyn wo druheho žarowacž."

A i njeńdrym hloſom wón ſaľrima: „Eſława khezorej!"

Bėſche mi lubſcho, bant na druhim klobuku widžecz, hacž na ſwojim. Mješchach ſo ſtoku do luda, ſo bych Pinazlej wucžeknył.

Mējachmy wulku nuſu do radniży nuts a po ſtarym dubowym ſkhorđe horje pſchidž, po kotrymž i czerjodami horje a dele khorđachu. W hornej ſali khorđeſche ſeržanta Kėlz tam a ſem, ſo by trochu na porjad kėdžbowal. W pódlanſkej radnej ſtwi, hđžež je prawda ſe ſchantkom pſches woczi wotmolowana — ſlyſchachmy cžikła loſow wuwolacž. Ds a ds wuſtupi rekruta ſe ſaczerwjennym woblicžom, tykny ſwoje cžikła na cžaplu a džeſche poſchidſchi głowu pſches lud kaž njeńdry wól, kiž ničto wjazy njeuidži a chže ſebi rohi na ſčėnach roſnujaſč. Druſy pak džechu nimo, blėdži kaž ſmjercž. Wofna radniży bėchu wotewrjene a ſlyſchachmy wonkach i dobom pječž abo ſchėščy hudžbných kapalow dželacž. To bėſche žalofne.

(Wotrəcəwanje.)

Wſchelake i bliſka a i daloka.

S radoſću je ſaľki lud ſlyſchal, ſo je ſo kónprynzeľna nětko tola roſbudžila, ſo wot Girona dželicž. Hdyž wo ſkhorjenju ſwojeho dželicža ſlyſchėſche, ſo wſcha ſaſtrózi. Wona ſebi žadaſche, ſwoje khorje džecžo wuhladač a tež pſches ſwojeho rěcznika tu próſtwu, ſo ſmėła ke khorolozu ſwojeho dželicža pſchidſtupicž, do Draždžan telegrafowacž da. Próſtwa bu jej ſapowjedžena a temu ſo po dotalnych podawkach džiwač njeńóžemy. Bórſy po tym dónđže ta powjeſč, ſo je kónprynzeľna duchownje tak pſchewſata, ſo je do hojeńje ſa nervow w Schwajcarſkej ſaſtupila. Eſławni lėtarjo ſu wot ſpoczatka teho mēńjenja, ſo jeje ſadžerženje je i teho ſtejniſchćža wuhladač, ſo je ſamodruha. To by i najmjeńſcha wujakńjenje bylo ſa jeje džiwne ſadžerženje, kotrež je ſaľkemu ludej tak wjele ſrudoby nacziniło.

„Bombaj Wóh" njeje jenož pola knjeſow duchowných, ale tež we wſchėch pſchėdawańjach „Serb. Nowin" na wſbach a w Budyſchinje doſtač. Na ſchtwórć lėta placzi wón 40 np., jenoťliwe cžikła ſo ſa 4 np. pſchėdawaju.